

Belangenvereniging Koekange e.o.

Dorpsvisie Koekange

2021-2030

Inleiding

De dorpsvisie: aanleiding en uitgangspunten

Voor u ligt de nieuwe dorpsvisie van Koekange 2022-2030: een ambitieuze visie waarmee Dorpsbelangen Koekange een aantal concrete plannen en een paar bredere vergezichten wil presenteren die bijdragen aan de leefbaarheid in ons dorp. In Koekange pakken we de aankomende tien jaar de koe bij de horens: er zijn via de dorpsenquête talloze suggesties binnengekomen over hoe we thema's zoals de inrichting van de openbare ruimte, woningbouw, voorzieningen en verduurzaming zodanig kunnen oppakken dat ze ook daadwerkelijk kunnen rekenen op draagvlak onder de dorpsbewoners en dus bijdragen aan een goed leefklimaat.

Dorpsbelangen Koekange heeft hiertoe het initiatief genomen omdat de oude dorpsvisie inmiddels meer dan tien jaar oud is en aan herziening toe was. Veel hierin beschreven ambities en plannen zijn verwezenlijkt, en de wereld heeft ondertussen natuurlijk niet stil gestaan. De doelstelling van deze nieuwe dorpsvisie is om te beschrijven hoe we Koekange in de aankomende jaren aantrekkelijk kunnen houden als dorp waar het prettig wonen, werken en recreëren is.

Dorpsbelangen Koekange ziet zichzelf hierin vooral als een verbindende partij tussen inwoners, verenigingen, ondernemers, de gemeente De Wolden en de provincie Drenthe. Wij stimuleren samenwerking en zoeken naar mogelijkheden om bepaalde thema's die in het dorp leven bespreekbaar te maken en waar nodig op de politieke agenda te krijgen. We willen als aanjager optreden bij ontwikkelingen die de leefbaarheid van het dorp kunnen vergroten.

Aanpak en proces

Begin 2020 heeft het bestuur van Dorpsbelangen Koekange het initiatief genomen om tot een nieuwe dorpsvisie te komen. Deze dorpsvisie biedt input voor de uitwerking van gemeentelijk beleid dat ook écht rekening houdt met de behoeften die onder de inwoners van Koekange leven.

De Dorpsvisie Koekange 2010-2020 was het resultaat van een vanuit de gemeente De Wolden gefaciliteerd pilotproject om de inwoners van de gemeente meer zeggenschap te geven in het vergroten van de leefbaarheid van hun eigen dorp. Voor de op te stellen Dorpsvisie 2020-2030 werd door het bestuur besloten dat het project minder omvangrijk zou worden opgezet.

Aanvankelijk wilde het bestuur een enquête én een aantal inwonersbijeenkomsten in het dorpshuis organiseren, maar door het uitbreken van de coronacrisis moest dit laatste onderdeel worden geschrapt. In een oproep in de Koegang heeft het bestuur de inwoners opgeroepen om mee te denken over thema's die in de dorpsenquête aan bod zouden moeten komen. Hierop kwam helaas weinig respons, maar een aantal inwoners gaf aan mee te willen denken in het samenstellen van de enquête.

In het voorjaar van 2021 zijn ruim 1000 exemplaren van de dorpsenquête onder de inwoners verspreid. Een groot deel hiervan is huis-aan-huis bezorgd. Uiteindelijk ontving het bestuur van Dorpsbelangen 129 ingevulde enquêteformulieren retour, een mooie oogst met veel ideeën van onze inwoners! Het bestuur had de uitkomsten het liefst in het najaar van 2021

in interactieve bijeenkomsten met inwoners willen bespreken, maar ook dit viel door de tweede coronagolf in het water.

Na de vaststelling van deze dorpsvisie wil het bestuur van Dorpsbelangen, met geregelde themabijeenkomsten de voortgang van de bestaande plannen en eventuele nieuwe ideeën met de inwoners bespreken. Daarmee houden we de dorpsvisie actueel en zorgen we ervoor dat het geen dode letters worden.

Het dorp Koekange

Koekange is een zogenaamde randveenontginning met een lange geschiedenis die terugvoert tot de middeleeuwen. Deze geschiedenis zien we duidelijk terug in het landschap. Na zware ontginningsarbeid in de uitgestrekte veenwildernis hebben onze voorouders de natuur stukje bij beetje naar hun hand gezet.

Koekange is met 2495 inwoners de kleinste van de vijf kerndorpen in de gemeente De Wolden, maar klein betekent niet minder aantrekkelijk! Het open weidelandschap heeft veelal zijn historische structuur behouden, en de inwoners waarderen de kleinschaligheid en de rust die de landelijke omgeving biedt. Over het voorzieningenniveau zijn de meeste inwoners redelijk tevreden: de aanwezigheid van een winkel voor de dagelijkse levensbehoeften, basisscholen, kinderopvang, enkele (sport) verenigingen en een huisarts zorgen voor een basisvoorzieningenniveau wat is afgestemd op de omvang van het dorp. Voor bovenregionale voorzieningen zoals voortgezet onderwijs, ziekenhuiszorg, cultuur en een breder winkelaanbod is Koekange vooral gericht op Meppel en Hoogeveen.

Ondanks het feit dat de meeste inwoners dus met veel plezier in Koekange wonen, zijn er een aantal duidelijke wensen en verbeterpunten naar voren gekomen uit de dorpsenquête en gesprekken die het bestuur van Dorpsbelangen met een aantal organisaties heeft gevoerd. Deze punten zijn in deze visie geclusterd in vier thema's:

- wonen;
- voorzieningen, leefklimaat en ondernemen;
- inrichting van de openbare ruimte;
- landschap en duurzaamheid.

Wonen

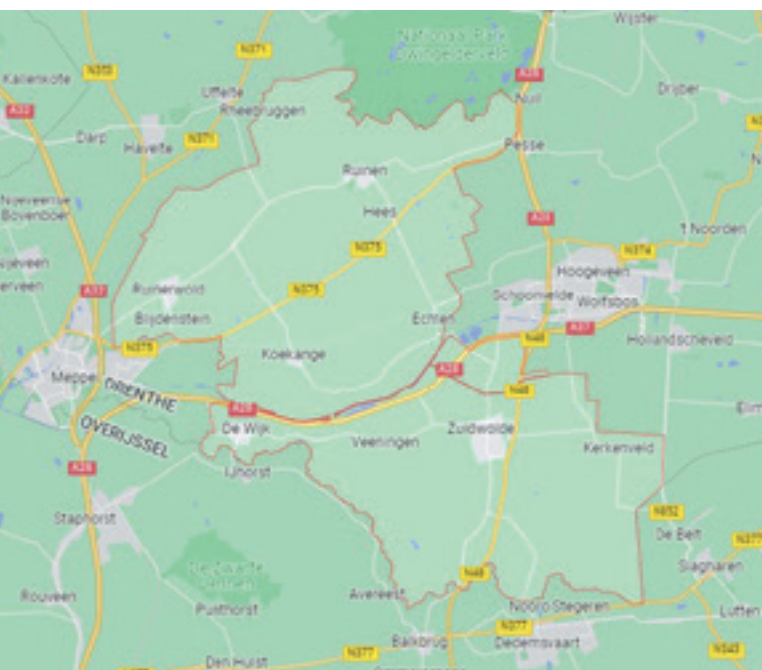
Het gebrek aan passende en betaalbare woonruimte is een groot en structureel probleem in Nederland, en ook in Koekange zit de woningmarkt volledig op slot.

Uit de enquête komt duidelijk de behoefte naar een ruimer woningaanbod in het dorp naar voren. Veel jongeren geven aan graag in Koekange te willen blijven wonen, maar dat het gebrek aan betaalbare starterswoningen veel jongeren dwingt om langer thuis te blijven wonen of vanuit Koekange naar elders te verhuizen.

Dit zet de vitaliteit en de leefbaarheid in het dorp onder druk. Dorpsbelangen maakt zich hierover in toenemende mate zorgen en wil de aankomende jaren initiatieven die bijdragen aan het verruimen van het woningaanbod aanjagen en ondersteunen. Bovendien willen we het gebrek aan initiatief en urgentie ombuigen naar een ambitieus maar haalbaar woningplan voor Koekange. Dorpsbelangen kan daarin als aanjager en verbinder tussen initiatiefnemers en de gemeente optreden. In Koekange willen we nieuwbouw de aankomende jaren de ruimte geven!

Een ruime meerderheid van de inwoners van Koekange wil dat er de aankomende jaren

een op de lokale behoefte afgestemde mix van woningtypen wordt gerealiseerd: naast betaalbare starterswoningen moet er – ten behoeve van een betere doorstroming – ook worden geïnvesteerd in seniorenwoningen en nieuwe woonvormen, zoals zorgappartementen en meer-generatiewoningen. De realisatie van de Hof van Koekange in 2010 met meerdere senioren-appartementen heeft niet voldoende kunnen voorzien in de behoeften.

Er is grote behoefte aan betaalbare koopwoningen zoals twee-onder-een-kapwoningen en eengezinswoningen voor starters en jonge gezinnen. Daarvoor geschikte bouwlocaties zijn al in het bestemmingsplan van De Wolden aangegeven: langs de Kerklaan en de Langedijk. Dorpsbelangen wil graag meedenken in het ontwikkelen van de plannen voor deze locaties. Daarin valt of staat alles met voldoende draagvlak onder de lokale bevolking.

Veel Koekangers zien beperkte uitbreiding met nieuwbouw als noodzakelijk, alhoewel eerst gekeken zou moeten worden naar mogelijkheden voor 'inbreiding' en herbestemming. Inbreiding mag het open karakter van het dorp niet grootschalig aantasten. Ook de realisatie van nieuwe woningbouw moet passen bij Koekange: kleinschalig en divers, en liefst op bouwgrond die geen agrarische bestemming heeft. Meer woonruimte kan ook bereikt worden door grote boerderijen die geen agrarische functie meer hebben in meerdere wooneenheden of herbestemming van grote gebouwen die hun functie (dreigen te) verliezen, bijvoorbeeld de Venehof.

Voorzieningen, leefklimaat en ondernemen

Koekange is een klein dorp, maar toch zijn er tal van voorzieningen die bijdragen aan de leefbaarheid. Dorpshuis De Schakel biedt vergader- en ontmoetingsruimte. Er zijn verschillende verenigingen voor sport- of cultuurbetoeuwing. En bso en basisonderwijs bieden de jongste kinderen een start in het leven. Toch staat het voorzieningenniveau en het verenigingsleven onder druk. Verenigingen vallen of staan met de inzet van vrijwilligers. Het wordt voor verenigingen steeds lastiger om vrijwilligers te vinden. Dorpsbelangen wil zich opstellen als verbindende partij: we willen ervoor zorgen dat verenigingen, clubs en organisaties elkaar weten te vinden en elkaar kunnen versterken door samen te werken. Daarmee kunnen we verenigingen behouden, een must voor een levendig dorp!

Dorpsbelangen gaat werk maken van een digitaal dorpsplatform door een app te ontwikkelen waar verenigingen zich kunnen presenteren, samenwerking wordt gestimuleerd en activiteiten onder de aandacht kunnen worden gebracht. Naast het lokale dorpskrantje de Koegang kan dit bijdragen aan de onderlinge samenwerking en de vindbaarheid.

Veel genoemd worden een fietscrossbaan en een skatebaan voor de jeugd, terwijl ook een onderkomen voor jeugdactiviteiten en als ontmoetingsplaats voor jongeren (zoals vroeger 't Stekkie) wordt gemist. Ook een speel- of beleefbos en een nieuwe, groene speeltuin worden een aantal maal in de dorpsenquête genoemd.

Samen met organisaties uit het dorp (speeltuinvereniging, dorpshuisbestuur en sportverenigingen) willen we ons de aankomende jaren er sterk voor maken dat Koekange een aantrekkelijk dorp blijft voor jonge gezinnen die hun kinderen in een rustige, groene en veilige omgeving willen laten opgroeien.

Onderwijs en sociale voorzieningen

Koekange heeft op dit moment twee basisscholen: obs de Rozebottel en de christelijke basisschool Johan Friso. Uit de enquête komt naar voren dat veel dorpsbewoners van mening zijn dat een (gedeeltelijke) fusie of in ieder geval het onder één dak brengen van beide scholen de toekomst van het basisonderwijs in Koekange kan verstevigen. Na De

Wijk, Zuidwolde en Ruinen is ook Koekange toe aan een nieuw multifunctioneel centrum, waarin basisscholen, kinderdagopvang, bso, dorpshuis en eventueel zorgvoorzieningen kunnen worden ondergebracht. Dorpsbelangen wil de mogelijkheden hiervoor samen met de inwoners en onderwijsorganisaties verkennen en eventuele plannen hiervoor in samenwerking met de gemeente verder uitwerken.

Het winkelaanbod in Koekange is relatief beperkt en is afgestemd op de lokale behoefte. De supermarkt is een belangrijk onderdeel van de vitale voorzieningen in het dorp. Een klein aantal winkels heeft een bovenlokale betekenis, terwijl verschillende door het dorp verspreide ondernemingen diensten aanbieden (persoonlijke verzorging, bouw- en installatiebedrijven en horeca).

Ondernemers de ruimte bieden

Voor de leefbaarheid in Koekange zijn het midden- en kleinbedrijf van groot belang: in het weefsel van het dorp zorgen zij voor het basisvoorzieningsniveau, werkgelegenheid en leveren ze lokale diensten. Kleinschalige bedrijvigheid kan nog steeds prima ingepast worden in of bij huis binnen de bebouwde kom. Om winkelen in het dorp aantrekkelijker te maken, houden we bij de herinrichting van de Dorpsstraat rekening met een verbetering van de parkeervoorzieningen.

Toch bestaat onder (jonge) ondernemers behoefte om hun bedrijven uit te breiden. Maar de kans dat dit binnen de bebouwde kom gerealiseerd kan worden, is klein. Samen met de gemeente, geïnteresseerde ondernemers en andere belanghebbenden verkennen we de mogelijkheid om een kleinschalig bedrijventerrein aan de rand van het dorp te realiseren. Daar zetten we samen de schouders onder!

Landschap: benutten en behouden

Koekange is van oudsher een ondernemend dorp. Agrarisch ondernemerschap zit in het Koekanger DNA. In Koekange is hiervoor in 2030 nog steeds volop plaats: verantwoord, innovatief en duurzaam agrarisch ondernemerschap verbindt de natuur en het cultuurlandschap. We blijven inzetten op het behoud van landschapselementen die een belangrijke cultuurhistorische of natuurwaarde hebben, zoals het oorspronkelijke verkavelingspatroon en houtwallen.

Recreatie en toerisme bieden kansen, en die benutten we ten gunste van ondernemerschap. Zijn er mogelijkheden om Koekange toeristisch gezien meer op de kaart te zetten? Bijvoorbeeld door het Verhaal van Koekange op verschillende plekken in het dorp naar voren te brengen via interactieve fiets- en wandelroutes. Het fiets- en wandelpadennetwerk is de afgelopen jaren flink uitgebreid en biedt daartoe prima mogelijkheden, maar vraagt om verdere afronding. Er is behoefte aan meer horeca die inwoners regelmatig over de drempel weet te trekken en toeristen verleidt om hun verblijf in Koekange te verlengen. Jaarlijks fietsen en wandelen honderden toeristen door het dorp, en hen verleiden om bij Koekanger ondernemers binnen te komen is een flinke opgave. Hier liggen ook kansen om via herbestemming van bestaande panden sfeervolle horeca in de dorpskern mogelijk te maken. Dit valt of staat natuurlijk met de vraag of dergelijke horecagelegenheden in Koekange voldoende bestaansrecht zouden hebben, en of ondernemers deze stap in Koekange durven te zetten.

Koekange geeft energie!

Een andere uitdaging die Koekange bij de horens vat is de energietransitie. Er is veel draagvlak voor het benutten van geschikte daken van huizen en bedrijfsgebouwen voor het aanbrengen van zonnepanelen, eventueel in de vorm van een energiecoöperatie. Hiervoor moeten subsidies beschikbaar zijn die het mogelijk maken dat ook mensen met een smalle beurs mee kunnen doen in het verduurzamen van hun huis. De meeste inwoners zijn tegen het aanleggen van grote zonneakkers rondom het dorp, terwijl het plaatsen van kleine windmolens bij (agrarische) bedrijven in het buitengebied voor een meerderheid bespreekbaar is.

Koekange staat daarnaast open voor andere groene initiatieven, zoals de productie van groen gas of waterstof. Initiatieven om dit lokaal op te wekken, bijvoorbeeld het initiatief van de Coöperatie Groengas Koekange Echten, verdienen onze steun en krijgen wat Koekange betreft de ruimte om hun potentie te bewijzen. Daarmee streven we naar een zo hoog mogelijke lokale opwekking van energie, waarmee we Koekange minder afhankelijk maken van steeds duurder fossiele brandstoffen. Lokaal, duurzaam en betaalbaar: daar willen we in 2030 grote stappen in hebben gemaakt!

Inrichting van de openbare ruimte

De inrichting van de openbare ruimte en verkeersveiligheid zijn voor veel inwoners van Koekange belangrijke thema's. In de dorpsenquête hebben we een aantal vragen gesteld over specifieke plaatsen, zoals de Dorpsstraat, en hoe we deze hoofdroute door het dorp kunnen verfraaien en aantrekkelijker kunnen maken. Ook andere straten, zoals de Kerklaan, de Smeengeweg en de Prinsesseweg verdienen de aankomende periode een opwaardering.

De Dorpsstraat

De Dorpsstraat is het visitekaartje van Koekange: het is de belangrijkste verkeersader door het dorp en vormt de belangrijkste bewoningsas van het lintdorp. Toch vindt een ruime meerderheid van de dorpsbewoners dat de verkeerssituatie en het aanzicht van het dorp dringend aandacht vergt. Uit de dorpsenquête komt naar voren dat veel inwoners van Koekange vinden dat het hoog tijd wordt dat na Zuidwolde, De Wijk en Ruinerwold ook in Koekange werk wordt gemaakt van een herinrichting van de Dorpsstraat. Deze herinrichting kan bijdragen aan zowel het verfraaien van het aanzicht van het dorp én de verkeersveiligheid. Veel inwoners hebben suggesties aangedragen. Zo wordt het vervangen van het asfalt door klinkerbestrating binnen de dorpskern vaak genoemd: niet alleen vanwege een mooiere uitstraling, maar ook omdat de huidige situatie uitnodigt om te hard te rijden.

Daarnaast willen veel inwoners dat de Dorpsstraat aantrekkelijker wordt aangelegd: met een betere en gevarieerde groenvoorziening (bijvoorbeeld beukenhagen, verhoogde bloemenborders),

waarmee we ook de biodiversiteit kunnen verhogen. Een veel gehoorde klacht is bovendien dat de trottoirs langs de Dorpsstraat niet goed op elkaar aansluiten en bovendien leidt de slechte staat ervan op bepaalde plekken tot gevaarlijke situaties. Dorpsbelangen wil in de aankomende periode een werkgroep in het leven roepen die de herinrichting van de Dorpsstraat verder gaat uitwerken. Hierin willen we samenwerken met de gemeente en met de inzichten van experts zoals verkeerskundigen, architecten en via een participatietraject om tot een solide en breed gedragen plan voor een veilige en aantrekkelijke Dorpsstraat te komen.

Verkeersveiligheid

Veel Koekangers maken zich zorgen over de verkeersveiligheid op de Dorpsstraat. Uit de enquête blijkt dat veel mensen vinden dat er te hard wordt gereden, en dat er onveilige situaties ontstaan voor fietsers en mensen die over willen steken. Het aanleggen van een fietspad of fietsstroken langs de Dorpsstraat wordt veel genoemd om de veiligheid voor fietsers, denk aan schoolgaande kinderen of de vele toeristen die jaarlijks in de zomermaanden door het dorp komen, te vergroten. Ook wordt de aanleg van enkele veilige oversteekplaatsen over de Dorpsstraat gesuggereerd.

Alhoewel sommige inwoners aangeven dat de verkeerssituatie op de Dorpsstraat wat hen betreft prima is, worden door veel mensen voor het omlaag brengen van de snelheid verschillende suggesties aangedragen. Sommige mensen geven aan dat bij een volledige herinrichting van de Dorpsstraat ook nagedacht moet worden over het

aanbrengen van wegversmallingen. Voor het opnieuw aanleggen van drempels als snelheid remmende maatregel lijkt geen draagvlak te bestaan.

Een ander aspect wat veel in de enquête werd genoemd, is het gebrek aan voldoende parkeerplaatsen bij bedrijven langs de Dorpsstraat. Vooral de verkeerssituatie – en dan vooral de parkeeroplossing bij de supermarkt – wordt als zeer onveilig beschouwd.

Over de verkeersveiligheid rondom de scholen lopen de meningen uiteen: de ene helft van de mensen vindt dat de situatie bij de scholen onveilig is en aangepakt zou moeten worden, de andere helft vindt de situatie veilig genoeg. Het instellen van een 30 kilometerzone in de nieuwbouw rondom de scholen draagt zeker bij aan de verkeersveiligheid. Wel leidt het halen en brengen van kinderen met de auto, vooral in de wintermaanden, tot opstoppen. Het gebrek aan parkeerplaatsen, vooral bij de Johan Frisoschool, draagt hieraan bij.

Fiets- en wandelpaden

De afgelopen jaren is het aantal fiets- en wandelpaden rondom het dorp flink uitgebreid. Daarmee zijn tal van nieuwe routes gecreëerd die opgenomen zijn in het fiets- en wandelnetwerk in Drenthe. Eén van de initiatieven waar Dorpsbelangen zich de afgelopen jaren sterk voor heeft gemaakt, is het familiepad langs de Dwarsdijk tussen de Kerklaan en de Stationsweg. Een mooi project dat na de voltooiing ervan veel positieve reacties heeft opgeleverd!

Wandelen is bij veel Koekangers als gezonde buitenactiviteit – zeker in de coronaperiode – steeds populairder geworden. Veel dorpsbewoners maken graag een ommetje rond het dorp. Het wordt als een gemis gezien dat er een voetpad ontbreekt tussen de Langedijk en de Kerklaan die aansluit op het familiepad langs de Koekanger Dwarsdijk tussen de Kerklaan en de Stationsweg. Ook

het autoluw maken van het Eggedijkje en de realisatie van een veilig fiets- en wandelpad langs de Prinsesseweg behoren wat Dorpsbelangen betreft tot twee belangrijke wensen om de aankomende jaren te verwezenlijken.

De huidige trottoirs in het dorp zijn in slechte staat en zijn nodig aan vervanging toe. De huidige staat van de deels geasfalteerde, deels betegelde trottoirs leidt tot gevaarlijke situaties.

Ook het onderhoud van de fiets- en wandelpaden verdient verbetering. Ook de toegankelijkheid van de voetpaden voor mensen met een beperking moet bij de renovatie worden meegenomen.

Evenemententerrein

Koekange is een sociaal, sportief en bruisend dorp. De sportvelden achter de Sportlaan zijn niet alleen het groene hart van het dorp waar de lokale sportverenigingen Vitesse '63 en KIA hun sportactiviteiten kunnen ontplooiën. Ze vormen ook het decor voor de jaarlijkse Koekanger dorpsfeesten. Het gebruik van de sportvelden voor evenementen leidt echter tot schade aan de velden. Er zijn tal van andere verenigingen

en evenementen in het dorp die met het realiseren van een evenemententerrein hun voordeel zouden kunnen doen. Denk hierbij aan de IJsvvereniging, de Vereniging voor Volksfeesten in Koekange en de Highland Games in Koekange. We willen de aankomende jaren samen met de verenigingen in Koekange gaan kijken in hoeverre de aanleg van een evenemententerrein te realiseren is.

Deze Dorpsvisie is tot stand gekomen vanuit een initiatief van Dorpsbelangen Koekange e.o.

Met dank aan:

De werkgroep 'Voorbereiding Dorpsvisie'

Dorpshuis 'De Schakel'

Maatschappelijke organisaties en bedrijven in Koekange

De redactie van de Koegang

Drukkerij Kleen (Meppel)

Alle betrokken inwoners

Tekst: Rudolf Bosch

Foto's: Agré van Dijk

Oplage: 1000 stuks

Belangenvereniging Koekange e.o.

Dorpsvisie Koekange